

Social- og ældreminister Astrid Krags talepapir

Anledning	Samråd om hjælperordninger – SOU alm. del – samrådssp. AC-AD
Dato / tid	Den 3. juni 2021 kl. 14:00-15:00
Sted	SOU
Talens varighed	Ca. 12 minutter.
Talens formål	Besvare samrådssp. AC-AD
Publikum og programpunkt	-

Samrådsspørgsmål AC-AD stillet efter ønske fra Charlotte Broman Mølbæk (SF)

Samrådsspørgsmål AC

"Vil ministeren redegøre for den lange sagsbehandlingstid i Ankestyrelsen på næsten 2 ½ år i sag vedrørende kvalitetsstandarder for kontant tilskud og borgerstyret personlig assistance (BPA), og finder ministeren, at så lange sagsbehandlingstider er en rimelig behandling af udsatte borgere? Der henvises til SOU alm. del - bilag 271?"

Samrådsspørgsmål AD

"Mener ministeren, at Ankestyrelsen i tilstrækkelig grad har undersøgt, om Brønderslev Kommune har foretaget de nødvendige individuelle vurderinger af behovet for at have hjælpere med på sygehuset, når kommunen i en orienteringsskrivelse af 30. september 2020 til udsatte borgere skriver, at enten betaler regionen, eller også betaler man selv for en handicaphjælper? Der henvises til SOU alm. del - bilag 271?"

Det talte ord gælder

[Indledning]

Tak for motivationen til stilleren af samrådsspørgsmålene – og også tak for at sætte fokus på servicelovens hjælperordninger i tilknytning til borgerens indlæggelse.

Servicelovens hjælperordninger er nogle helt centrale ordninger i den danske handicappolitik.

De hjælper nemlig nogle af de allermest udsatte borgere med størst hjælpebehov.

Formålet med ordningerne med *kontant tilskud til ansættelse af hjælpere* og *Borgerstyret Personlig Assistance (BPA)* efter §§ 95 og 96 – bedre kendt som hjælperordningerne - er at skabe mulighed for en helhedsorienteret hjælp for borgere med et omfattende hjælpebehov.

Vi snakker altså her om nogle af de allermest udsatte borgere, der har brug for denne helt særlige hjælp.

Det er borgere, der har så massive hjælpebehov, at de ikke selv er i stand til at gøre mange af de ting, vi andre hver dag tager for givet, f.eks. lave et måltid mad eller tage en tur på café eller i biografen.

En anden årsag til, at hjælperordningerne er en så vigtig hjørnesten i handicappolitikken, hænger sammen med relationen mellem hjælper og bruger.

For mennesker med en hjælperordning, som har nogle helt særlige behov for hjælp, eller som f.eks. har kommunikative vanskeligheder og derfor kommunikerer via aftalte tegn, kropssprog eller gestik, er det helt centralt at have et fast og stabilt hold af hjælpere, som kan bistå borgeren i hverdagen.

Det gælder selvfølgelig også i forbindelse med indlæggelser på hospitalet og ved hjemkomsten efter endt behandling.

Derfor er jeg også glad for, at vi her i dag får lejlighed til at drøfte kommunernes praksis omkring opsigelse af hjælpere i hjælperordninger i forbindelse med borgernes indlæggelse.

De to samrådsspørgsmål hænger sammen på den måde, at de begge tager afsæt i en sag, hvor Ankestyrelsen som tilsynsmyndighed har set på Brønderslev Kommunes kvalitetsstandard for hjælperordninger, bl.a. kommunens praksis for opsigelse af hjælpere ved indlæggelse. Jeg vil derfor besvare dem i én indledende tale.

**[Samrådsspørgsmål AC – redegørelse for
sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen]**

Først bliver jeg i samrådsspørgsmål AC bedt om at redegøre for sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen på næsten 2 ½ år i sagen om Brønderslev Kommunes kvalitetsstandarder for hjælperordninger.

Jeg vil lige indledningsvis pointere, at sagen her ikke er en klagesag over kommunens afgørelse om hjælp til en konkret borger, men derimod en sag, hvor tilsynet i Ankestyrelsen er blevet bedt om at beslutte, hvorvidt der er grundlag for at rejse en tilsynssag.

Til forskel for en klagesag over kommunens afgørelse om hjælp til en konkret borger, adskiller denne sag sig på den måde, at tilsynet påser om en kommune generelt har handlet i strid med den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Sagen her handler altså ikke om en konkret borger, som har fået frataget eller nedsat sin hjælp.

Og der er dermed heller ikke en borger, der har siddet og ventet på en afgørelse i den periode sagsbehandlingen har pågået.

Omkring sagsforløbet har ministeriet indhentet en udtalelse fra Ankestyrelsen, som har beskrevet tidsforløbet sådan, at Dansk Handicap Forbund og Muskelsvindfonden henvender sig til det kommunale tilsyn hos Ankestyrelsen den 12. september 2018, og Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland henvender sig den 14. maj 2019.

Der bliver løbende sendt forlængelsesbreve til organisationerne, fordi den angivne forventede sagsbehandlingstid ikke kan overholdes. Begrundelsen for den forlængede sagsbehandlingstid i forlængelsesbrevene er, at Ankestyrelsen har mange tilsynssager.

Den 12. januar 2021 hører Ankestyrelsen Brønderslev Kommune, og den 22. marts afviser Ankestyrelsen at rejse en tilsynssag.

Dermed bliver den samlede sagsbehandlingstid af tilsynssagen i Ankestyrelsen på ca. 2 ½ år.

[Samrådsspørgsmål AC – rimeligheden af så lange sagsbehandlingstider]

Dernæst bliver jeg i samme samrådsspørgsmål naturligt nok spurgt, om så lange sagsbehandlingstider er en rimelig behandling af udsatte borgere.

Og til det vil jeg blot sige:

Nej, en sagsbehandlingstid på 2 ½ år for en henvendelse med ønske om at der rejses en tilsynssag er ikke tilfredsstillende.

Og det er Ankestyrelsen også enig i og har i øvrigt beklaget det over for organisationerne.

Ankestyrelsen har i den forbindelse oplyst til ministeriet, at styrelsen hele tiden bestræber sig på at nedbringe sagsbehandlingstiden i tilsynet.

Sagsbehandlingstiden på de 2 ½ år for henvendelsen fra organisationerne er heller ikke udtryk for den almindelige sagsbehandlingstid i tilsynet.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i tilsynssager var 13,7 uger i 2020.

Ankestyrelsen har ud over tilførsel af ekstra sagsbehandlingsressourcer på flere måder det seneste halve år ændret organiseringen af tilsynet. Der er f.eks. etableret en visitationsprocedure, som er med til at sikre, at

sager af overordnet, generel betydning identificeres, så sagsbehandlingen kan gå i gang straks eller hurtigt efter, at sagerne er indkommet.

Til sidst vil jeg som noget meget væsentligt understrege, at den utilfredsstillende lange sagsbehandlingstid i Ankestyrelsens tilsyn ikke har betydet, at borgere i Brønderslev Kommune har været frataget muligheden for at få den hjælp, som de har krav på efter loven.

Borgere, der i perioden har modtaget afgørelser fra kommunen om deres hjælperordninger, har således haft mulighed for at klage over afgørelserne til Ankestyrelsen som øverste klageinstans på socialområdet.

[Samrådsspørgsmål AD – Har Ankestyrelsen i tilstrækkelig grad undersøgt Brønderslev Kommunes praksis]

Hvis vi så går over til samrådsspørgsmål AD, så bliver jeg spurgt, om jeg mener, at Ankestyrelsen i tilstrækkelig grad har undersøgt, om Brønderslev Kommune har foretaget de nødvendige individuelle vurderinger af behovet for at have hjælpere med på sygehuset, når kommunen i en orienteringsskrivelse af 30. september 2020 til udsatte

borgere skriver, at enten betaler regionen, eller også betaler man selv for en handicaphjælper.

Jeg vil gerne starte med at sige, at det fremgår af den skrivelse fra september 2020, som der henvises til i spørgsmålet, at kommunen altid foretager en konkret og individuel vurdering, sådan som det også er beskrevet i sagens øvrige oplysninger, som jeg her om lidt vil gennemgå.

Jeg kan også se i sagen, at Ankestyrelsen i sin udtalelse til Brønderslev Kommune har noteret sig, at kommunen nu vil genbesøge formuleringerne i sin kvalitetsstandard, fordi kommunen ikke har sat skøn under regel, men at man fejlagtigt kan få det indtryk, når man læser kvalitetsstandardens.

Der er ikke noget i sagen, der giver mig grund til at sætte spørgsmålstegn ved Ankestyrelsens undersøgelse.

Det baserer jeg på de oplysninger, der fremgår af SOU alm. del – bilag 271 og Ankestyrelsens udtalelse til ministeriet.

Ankestyrelsen har over for ministeriet bl.a. oplyst, at Muskelsvindfonden og Klubben for Brugere og Hjælpere i

Nordjylland har tilkendegivet, at det fremgik af Brønderslev Kommunes kvalitetsstandard, at udbetalingerne til hjælperordninger stoppes med dags varsel, hvis borgeren bliver indlagt på sygehus.

Ankestyrelsen bad herefter Brønderslev Kommune om en udtalelse, herunder for, om kommunens kvalitetsstandarder for hjælperordningerne – efter kommunens opfattelse – er i overensstemmelse med den forvaltningsretlige grundsætning om, at en myndighed ikke må opstille regler, der afskærer eller begrænser en skønsmæssig afvejning (skøn under regel).

Kommunen oplyste til Ankestyrelsen, at kvalitetsstandarden bliver brugt som en vejledning til borgerne om, hvilket serviceniveau de som minimum kan forvente.

Kommunen oplyste endvidere, at den altid foretager en konkret og individuel sagsbehandling, og at kvalitetsstandarden ikke betyder, at der ikke kan bevilges ydelser ud over det, der fremgår af den. Kommunen oplyste i den forbindelse, at der er flere eksempler på sager i kommunen, hvor der er bevilget ydelser, der ligger ud over det udgangspunkt, der fremgår af kvalitetsstandarden.

Endelig oplyste kommunen, at den ville foretage en gennemgang af kvalitetsstandarderne på området for at vurdere, om der er vendinger, der kan omformuleres, så forståelsen bliver bedre.

Ankestyrelsen vurderede på den baggrund, at kommunens kvalitetsstandard ikke var ulovlig, og rejste derfor ikke en tilsynssag.

Ankestyrelsen har oplyst til ministeriet, at det kontor i Ankestyrelsen, der behandler konkrete kommunale klagesager om hjælperordninger, var inddraget i vurderingen af indholdet af kvalitetsstandarderne og kommunens svar.

Ankestyrelsen har også oplyst, at de som tilsynsmyndighed som udgangspunkt lægger en kommunes oplysninger om faktum og kommunens praksis, f.eks. om anvendelse af kvalitetsstandarderne i de konkrete sager, til grund ved behandlingen af sagen.

Kommunen har, som det også fremgår af SOU alm. del – bilag 271, over for Ankestyrelsen oplyst følgende:

”Spørgsmålet omkring medtagning af hjælpere under indlæggelse bliver også behandlet konkret og individuelt fra

borger til borger. Der har været en udbredt misforståelse ved nogle BPA-borger i kommunen, der havde fået indtryk af, at Brønderslev Kommune opsiger hjælpere når en BPA-borger indlægges.

Dette er aldrig sket og har ifølge kommunen heller aldrig været formidlet ud til BPA-borgerne.”

Ankestyrelsen har oplyst til ministeriet, at styrelsen har lagt denne oplysning til grund ved vurderingen af, at der ikke var anledning til at rejse en tilsynssag.

[Afrunding]

Hvis jeg så skal samle lidt op her til sidst:

Så har sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen på henvendelsen været utilfredsstillende.

Jeg vil også sige, at selv om der ikke fra Ankestyrelsens side er vurderet grundlag for at rejse en tilsynssag mod Brønderslev Kommune, så påpeges udfordringen omkring medtagelse af hjælpere under indlæggelse helt generelt af interessenterne på området.

Denne udfordring indgår derfor også i det interne arbejde, som jeg har igangsat på området, hvor vi kortlægger problematikker og kommer med bud på løsningsforslag.

Og jeg har også rejst udfordringen – og vil bringe den op igen - i partnerskabet om tillid og retssikkerhed på handicapområdet. Det er jo som bekendt i dette forum, jeg sammen med KL, DH og Dansk Socialrådgiverforening forsøger at finde frem til konstruktive løsninger på forskellige problemstillinger på handicapområdet.

Tak for ordet.